

IV. ICOMOS Genel Meclisi İlke Kararları

Resolutions of IVth ICOMOS General Assembly

İtalya, 1981 ICOMOS

İLKE KARARI 1

ICOMOS Etkin Üyesi Interbuildings Record tarafından sunulmuştur.

Koruma amaçları doğrultusunda, bilimsel kayıtların taşıdığı önemi göz önünde tutarak, Dilin uluslararası düzeyde Dünya Kültürel Mirası bilgileri için bir engel oluşturmasının engellenmesi gereğini hatırlatarak,

Kültürel değer ve çevrenin korunması bağlamında, uluslararası bilimsel deneyim alışverişinin kolaylaştırılmasının getireceği yararları savunarak,

Güçlkle elde edilen az miktardaki maddi kaynakların dağıtımının en aza indirilmesini teşvik ederek,

Aşağıdaki önerilerde bulunmuştur:

Dilin uluslararası düzeyde Dünya Kültürel Mirası bilgileri için bir engel oluşturulmasının engellenmesi, bütün temel bilgilerin bu alanda güçlkle elde edilen maddi kaynakların dağıtımının en aza indirilmesini sağlayacak şekillerde kaydedilmesi için bütünleştirilmiş bir yöntemin kullanıma sunulması ve kültürel değerler ile çevrenin korunması ile ilgili bilgilerin kaydedilmesi konularında ICOMOS ile benzer amaçlar güden diğer uluslararası örgütler tarafından ortak eylemler gerçekleştirilmesi.

İLKE KARARI 2-A

Birleşik Krallık Ulusal Komitesi tarafından sunulmuştur.

Metal detektörlerin kalifiye olmayan ve yetkilendirilmemiş kişiler tarafından kalıntı bulmak üzere artan sıklıklarla kullanılmasının kazı yapılmamış alanlarda düzeltilemez hasara yol açması ve ortaya çıkarılmamış nesnelere konteksine ve tarihsel değerine zarar vermesi karşısında;

Arkeolojik Kazıları Düzenleyen Uluslararası İlkelerle ilişkin Unesco Tavsiye Kararı (1956) ve özellikle de Madde 4 ve 5 (Arkeolojik Mirasın Korunması) ile Madde 29 (Arkeolojik Sit Alanlarının Gayrimişru Kazılara ve Hasarlara karşı Korunması) ilkelerine uygun olarak;

Bu vesile ile ICOMOS'un dünya arkeoloji mirasına zarar veren "hazine arama" amaçlı metal detektör kullanımını kınamakta ve tüm UNESCO Üyesi Devletleri bütün arkeolojik alanlarda ve tarihi anıtlarda yetkisiz metal detektör kullanımını yasaklayan yasalar uygulamaya çağırılmaktadır.

İLKE KARARI 2-B

Birleşik Krallık Ulusal Komitesi tarafından sunulmuştur.

Arkeolojik alanların ve bu alanların barındırdığı geçmiş medeniyetlere ait fiziksel kanıtlarının dünya kültür mirasının önemli bir parçasını oluşturduğunu hatırlatarak;

Uzun zamandır devam eden ve genellikle kazıların gerçekleştirildiği ülkelerin arkeolojik kurumları ve yetkilileri arasında çift taraflı anlaşmalar yoluyla sağlanan bir uluslararası işbirliği geleneğine sahip olsa da, arkeoloji mesleğinin en üst uluslararası düzeyde herhangi bir özel ve kalıcı ifadeye sahip olmadığını göz önünde bulundurarak;

Ayrıca, ICOMOS Tüzüğü'nün 3. ve 6. Maddelerinin özellikle arkeolojik alanları ve arkeologların ICOMOS'a katılımlarını konu edindiğini göz önünde tutarak;

Bu vesile ile aşağıdaki tavsiyelerde bulunulmuştur:

Arkeologların ve arkeoloji kuruluşlarının hem ICOMOS Ulusal Komiteleri'ne hem de Konsey'in uluslararası etkinliklerine katılımını arttırmak için gereken adımlar atılmalıdır;

Ulusal ve bölgesel düzeylerde arkeologları temsil eden kuruluşlarla gerekli müzakerelerin yapılmasının ardından, arkeolojik alanların korunmasına, muhafaza altına alınmasına ve kullanılmasına yönelik olarak seçilecek etkinlikler ICOMOS'un gelecek üç yıllık programına dahil edilmesi gerekmektedir;

ICOMOS, arkeolojik alanların kazılması, kaydedilmesi, korunması ve restorasyonu için belirlenmiş uluslararası standartların kabulünün teşvik edilmesinde etkin bir rol oynamalıdır;

Farklı ülkelerin arkeologları ile arkeoloji ve diğer disiplinlerdeki uzmanlar arasında uluslararası işbirliğini geliştirmek için, Unesco/ICOMOS Dokümantasyon Merkezi, arkeoloji kuruluşları ve Unesco/ICOM ve ICCROM Dokümantasyon Merkezi ile işbirliği içerisinde, arkeolojik belgelere daha gelişmiş erişimi sağlamaya yönelik adımlar atmalı ve bu süreçte arkeolojik alanların yasal koruma altına alınması ve arkeolojik mirasın incelenmesi, kaydedilmesi, korunması, restorasyonu ve muhafaza altına alınması için uygun tekniklerin kullanılmasını özellikle vurgulamalıdır.

İLKE KARARI 3

ABD Ulusal Komitesi tarafından sunulmuştur.

Nepal'deki Lumbini alanının Buda'nın doğum yeri olduğunu (yaklaşık MÖ 600) ve dolayısıyla insanlık için oldukça büyük bir tarihsel ve ruhsal değer taşıdığını hatırlatarak; ve

Bu alanın günümüze değin gelişim ve değişim ile kayda değer bir hasar görmeden geldiğini ve bu nedenle sıra dışı bir arkeolojik potansiyele sahip olduğunu göz önünde bulundurarak; ve

Nepal Hükümeti'nin, Ana Plan'ın Lumbini'nin arkeolojik kaynakları üzerindeki olası ters etkilerini yeniden değerlendirmek üzere, Lumbini'nin Geliştirilmesine yönelik 1978 Ana Plan'ı uygulamayı yakın zamanda durdurduğunun bilinciyle;

25-30 Mayıs 1981 tarihinde Roma'da toplanan VI. Uluslararası Anıtlar ve Sitler Konseyi Genel Meclisi bu eylemi takdirle karşılamakta ve Nepal Hükümeti'nden Ana Plan'ın planı hazırlayanlarla birlikte gözden geçirilmesini ve Lumbini'nin arkeolojik, çevresel ve ruhsal değerleri üzerindeki bütün olumsuz etkilerini ortadan kaldırmak için gerekli olan her türlü değişikliğin yapılmasını talep etmektedir.

Yapılacak değişikliklerin, Buda'nın doğum yeri olarak bilinen Ashoka dikmesinin yaklaşık 350 metre güneybatısında yer alan antik Lumbini Köyü olduğu düşünülen arkeolojik alanın korunmasını sağlaması talep edilmektedir.

ICOMOS Sekreterliği, bu ilke kararını doğrudan Nepal Hükümeti Arkeoloji Birimi Müdürü'ne ve Katmandu, Nepal'de bulunan Lumbini Gelişim Birliği'nin Başkanı'na iletmek üzere yönlendirilmiştir.

İLKE KARARI 4

Finlandiya Ulusal Komitesi tarafından sunulmuştur.

On altı yıl önce, İkinci Dünya Savaşı'nın getirdiği yıkım büyük ölçüde onarılmış iken ICOMOS doğdu. Uluslararası işbirliğinin, insanlığın tarihi mirasını gözetmesine ve geçmiş

kuşakların yarattığı anıtların ve sitlerin insanlığın ortak sorumluluğunda olan mülklerinin bir parçası olduğunu anlamasına yardımcı olacağı inancı, ICOMOS'un temelini oluşturmuştur. Aynı zamanda, uluslararası işbirliğinin gelecekte büyük bir savaşın patlak vermesini engelleyeceği inancı da benimsenmiştir. Dünya on altı yıl öncekinden çok farklıdır. Dünyanın diğer bölgelerinde yerel savaşlar görüldüyse de, Avrupa insanı hafızasındaki en uzun barış dönemini yaşamaktadır. Şüpheler artmaktadır; huzur ortamı ortadan kalkmıştır; sonuç olarak, uluslararası ekonomik ve kültürel işbirliği daha da güçleşmektedir. Yeni bir savaşın hazırlıkları giderek kendini belli etmektedir; geçmiş ve gelecek için kaygılanan herkes savaşı engellemek için güçlerini birleştirmelidir.

Artık, dünyanın maddi kaynaklarının sınırlı olduğunun farkına varılmıştır. İnsani sorunlar bu varlığın yıkıcı amaçlar için kullanılmasını ahlaki açıdan kabul edilemez bir konuma getirmiştir. Önde gelen biliminsanlarının çoğu Pugwash hareketindeki savaş hazırlığına karşı durmakta, tıp mesleği ise savaşın yanlılığını vurgulamak için uluslararası toplantılar düzenlemektedir. Finlandiya ve İsveç mimarları, mimarların silahlanmaya karşı hareketini güçlendirmek üzere, Uluslararası Mimarlar Birliği için bir önerge hazırlamaktadır.

Günümüzde gözlemlediğimiz bu ciddi tablo, harekete geçmemizi zorunlu kılmaktadır. Tarihi mirasın korunması alanında uzmanlar olarak, anıtları tehdit eden ve en önemlisi savaş olan tehlikeleri öngörmemiz mümkündür.

Tarihi mirasımızı sonraki nesiller için başarıyla saklamak için, günümüz dünyasının gerçeklikleriyle ve medeniyetin geleceğini bir bütün olarak tehdit eden yeni bir savaşın hazırlıklarıyla cesurca yüzleşmeliyiz.

Anıt ve sitlerin korunması sorumluluğunu üstlenen ICOMOS, diğer yandan da huzuru ve barışı geliştirmek için çaba göstermediği sürece, geçmişin bir geleceğe sahip olması mümkün değildir.

Öğrenci Çevirmen: Gökçe Katkıcı
Öğrenci Proje Asistanı: Gözde Şakar